

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэээт

Сакъыныгъэр псауныгъэм ыуас

Районхэм ацыпсэүхэрэр евалІх

Бэдзэөгүү мазэм къыщуу-
благъэу Инэм район сымэдже-
щым хэтэу зэпахырэ узык'эмкіэ
госпиталь къыщызэуухыгъэу
лоф ешэ, Тэххүтэмькью ыкы
Теуцожь районхэм, Адыгэкъялэ
аашыпсэхүэрэр арых анахъэу ар
зытэгжээсхъяаъэр. Аш иврач
шъхъяаэу Цахаев Рэещыд Юрий
ыкъом телефонкіэ гүшүүэгъу
тыфэххъу.

Т.З.: Сымэджэцым ба цыифэу къычлафэрэр?

Рээцьд ЦАХАЕВЫР: Чынги
120-рэ тиэмэ, сымаджэхэр
105-рэ мэхъух. Ахэм ашыщэу
нэбгыриту аныбжькээ ильяс
65-м къехъугъехэу ИВЛ-м пы-
гъэнагъэх. Хылын дэдэхэр
Мые��уапэ ятэгъащэх, ау тыз-

фырикъунэу тлъэгъухэрэր къэтэгъанэх.

**Т.З.: Тэхъутэмыкъое
районыр сымаджэ хъу-
гъэхэм япчъагъэкІэ Мые-
къуапэ ыууж ятІонэрэ
чЫпІэм ит. Краснодар
зэршыупэгъунэгъум пае,
ІофышІэ кІорэ цЫфхэр
зэрэбэм ар къыхэкІа,
хъауми нэмыкІ ушъхьа-
гъухэр ѢышІэх?**

Рээнт ЦАХАЕВЫР: Хэтми унагьом вирусыр Къээзыхъярэм зэрэлтакьоу, гүшүйэм пае, нэбгырэ 20-м нэсэу, ыгъэсмыаджэхэу мэхъу. Узыр къызидкыльзэр гъэнэфэгъуае — лоффшапла, хъадагъа? Ары пстэуми зафэдгъазээ сакынхэу тызкляялтэйурэр. Зыныбжь ильяс 65-м къехъугъэхэр тигоспиталь чэлхъэм япроцент 30-м къе-

Коронавирусыр кызыолғағъехэм япчыагъэ чәш-зымафекілә нәбгыре 60-м аужыре уахтәм бләкілә хуыгъе. Цыифхәр жыуғъеу зэльзызыубытыре узым врачхәр чәщи, мафи пәуцүх. Сымәджәщхәм ачлафәрәмә ахәхъо. Узыр кызылыыхъагъехәу шіокі имыләу зылышпльән фәаехәм непә язытет сид фәда? Сыда Іәзәгъу афәхъурәр? Мылхәм ықи нэмыкі упчәхәм джәуапхәр къаратыжыгъәх коронавирусым зыщапәу-цужыре сымәджәщхәу республикәм кыышызәуахыгъехэм яврач шъхьағәхәм.

хъу. Пандемиер кызызежкъак! Эм цыифхэр нахь зыфэсакъыжы- щтыгъэх. Джы зэрэбэлэрэты- хэрэм кыыхкэй эс сымаджэхэм япчагъэ хэхьо, нэжь-үүжхэм аджал афэхьу. Йофышэ клохэрэм, унэм икыихэрэм пшъэдэкыжы ин атель, лъэшэу зыфэсакъы- жынхэ фае узыр унэм кыы- рамыхъаным фэш!. Нэгуихъор, И тхъакыныр зыщаагъэгүүпшэ- хэ хъуштэп! Мый дэгъу дэдэу зээкэми къагурылон фае. Цы- фым ищы! Энгыгъэ ыуасэ не- пэ фэмыфыгъэм, плъэхъуным япхыгъ. Мафэ къэс сымаджэу къыт! Эклафэхэрэм япсауныгъэ тэ тифэбэнэжы.

Т.3.: Сымэджэ хыилъэ

дэдэм шь ye Iази ыльэ
тежь угъэу цожсы-
шь угъэу къыхэк Iыгъя?

Рэцьыд ЦАХАЕВЫР: Аш фэ-
дэу ильяс 50 ыныбжьеу зы-
бзыльфыгъэ къахэкыгъагь.
Итхъабылхэр процент 94-кіэ
вирусым зэльикүгъагъэх, шьо-
уущыгъу узи илэу. Мэзитурэ
сымэджэшым члэдгъэлтыгъ.
Аджалым къыытхыхыгъыгъ плю-
ми хъушт, джы бзыльфыгъэр
иунэ кложыгъэу ис, ищыэнэ-
гъэкі щынагь щылэжьэп, ау-
кислород пэлупхэр унэми ще-
гъэфедэ, итхъабылхэр джыри
бэрэ зэтэуцожыгынэ итыштых.

Т.З.: Сыд шъузфэны-

къор, цыифхэр шъуфэхъуа, уцхэр икъоу къышъуІЭкІахъа?

Рээцыд ЦАХАЕВЫР: Реаниматологхэр тишиклагъэх. Гъолыгыпэу тилер 200-м нэдгээсүн тимурад. Препаратэй Коронавирыр къытлэкхъянэу тежэ. Компьютернэ томограф күэутил. Къыттефэрэр зэкіе дгээцэктэшт. Ау тиофишлэн зэрээшшотхырэр зыими ежь ышыхъэклэ ымыушэтэймэ нахьышу — узыр хъоршер, узэмыхжэгэхэхэкыгыпэ къыуишылэн ыльэекыщт. Арышъ, сакынхэу цыифхэм сыйкъяджэ!

(Икъях я З-рэ нэкlyб. ит).

Зэпахырэ узым ушызыухъумэрэ амалхэр гъэльэшигъэним фэгъэхьыгъэ джэпсалъ

Адыгейим имызакъоу, зэпахырэ узэм коронавирусыр кызызэткыгъэм яячьяа зэрдудаа, зэрэ Урысые хэяа гоо ашыххэб. Уз мэхъаджэм икъоу пэуцужыгъэним фэгъэхьыгъэ юфхъабзэхэр республикэм щизэрхъа. Республикаан и Лышхъа Къумпыл Мурат зипээш оперативна штабаа зэхаагъэм юф ешэ. Узим пэуцужыгъэнимкэ ищикэгъэ куаччэхэр зэкэ зэхаагъехуу чэчи-мафи мэлажъях. Зыльекицтэ пэудзыгъэ шыкъэм тетэу юф арагъашэ, рагъаджэх. Нахыжъхами сымаджэх тхыльхэр аратыгъехуу унэмэ арсыых. Икъу фэдизэу сымаджэхэр зычэлтышт 1991-ицэхэр зетырагъэспыхъаагъэх. Зэрээзэшт 1991-ицэхэр, уцхэри, тхыбыльм жыы 1991-ицэхэр, зыльекицтэ пкыгъохэри зерагъэштэгъэх. Сымаджэм яяэштхэри фэгъэсагъаагъэ щылх. Узим изытти, узэрсакъытим фэгъэхьыгъэ шыкъэм «Адыгэ макъэм» инэклубгом эренеу къыхаутых, телевизори къетэлъагъо.

Аар щит нахь мышшами, узир кызызэткыгъэм яячьяагъэ къеихырэп, къыхахъо нахь. Лъепкъым ипашэ гумэ-

кыгъошко хэльеу республикэм щыпсэурэ пстэуми джыри джэпсалъэкэз закынигъэзагъ. Щынаау цыфмэ къашхъарыхъаагъэм узакъоу утеклон зэрэмийтээ-кыштыр, хэти ышыхъа къыухъумэжын, узедеэжъын, узэлтилъэжъын зэрэфахъэри шыхъаагъаа къыуагъа. Лъепкъ Хасэм ипаш, псаунгъэм икъеухъумэн фэгъэзэгъэ министрэри, шэнэгъэлэжъ цэргийхэри узир зыфдээми, укъэзыухъумэн зыльекицтэ амалхэми, ашкэ шлэгъэн фаехэми игъэктотыгъэу къатегушигъэх. Джареүтэу зэрэштизэ, узир зэкилагъэхон, цыфхэми зэгурьоныгъэр икъу фэдизэу ахалхъан альэкъирэп. Мы узим тигу къеэгъэйжын я XIX-рэ лэшэгъум икъихъаагъум адэжэ адигэ шольырым емынэ узим ипандемие зэрэригъохъаагъэр. Амалрэ 1991-ицэхурэ щылх 1991-ицэхурэ ѡзыхъаагъум амал зимиш щылх. Гушуагъо зэклэхъан, лъыбгъэлэжъотэн, унэгъю юф шылыжъын ольхъы. Къинми амал фэбъотышт — лахын-гупсээ ашхъарымын кээзэхъаагъашт, псэпэгээ фэло-фашхэри къепхъакъынхэхъаагъашт. Ау чиунэгъэ гупсэр бгъотыжъын пльэкъотышт. Ашкэ унэгъозехъаагъа, унэшшохъаагъа тиэ нахыжъмэ яакъылрэ ягупшигъэ та-

узыр зышишь мыхъухэрэ джы къынэн-сыгъэм къытхэтих. Загъоре гур зэпаклэу «тамыгъэхъуухъытмэ врачхэр сида зыкыщыгъэхъэр» зылохэрэм уархъылэ. Врачхэри цыфхэх, ашхъа къамыгэтихуу мэлажъях, ахэри сымаджэ мэхъух, мэшхъых, щэлажъа яяэми гъунапкэ ил. Врачхуу сымаджэхэм узир къапызыхъгъэхэм яячьяагъа къыххэх. Нэмыхъирэ хэкъылэу щымыгэтуу медакадемиет щеджэрэ студентхэр 1991-ицэхурэ къырагъэблагъэх. Аш фэдиз зытегъэогъэ цыфмэ ар яполлэнры емыкъу.

Къыдгурэло, щылхыгъэр къэбгъеүцун пльэкъытштэп. Зым иджэгу, зым ихададагь, адрам илофшэн, къызыщыхъугъэ маф ё нэмыхък гушуагъу, е къин, ау щитми, аягээмэ зэралоу, «хадэгъум нэмыхък амал зимиш щылх». Гушуагъо зэклэхъан, лъыбгъэлэжъотэн, унэгъю юф шылыжъын ольхъы. Къинми амал фэбъотышт — лахын-гупсээ ашхъарымын кээзэхъаагъашт, псэпэгээ фэло-фашхэри къепхъакъынхэхъаагъашт. Ау чиунэгъэ гупсэр бгъотыжъын пльэкъотышт. Ашкэ унэгъозехъаагъа, унэшшохъаагъа тиэ нахыжъмэ яакъылрэ ягупшигъэ та-

щэгугыы ныбжыкъэхэр алэжэнхэу, агъэдэонхэу, ежхэри акылэгъу зэфхъуухынхэу.

Ныбджэгуу лъаплэхэр! Непэрэ гузэжъогуу чылпэу зэпахырэ узым къытфихъигъэм хабзэри, медицинэ юфшшэхъери, цыфхэри ушэтигээ ригъэуцугъаагъэ зэгурьохъеу, зэкъотхэу узым пэуцужынхэу фэш. Нахыжъмэ я Совет, заомыкъи юфшшэним иветеранхэм я Совет, бзыльфыгъэхэм я Союз къышыщыгъуухъу къышыльхъохъаагъа зэххэхан-зэххэхъынхэм шынаалэ атетынэу, цыф жыгъэ зэххэты-пльэхэр klyaplэ шъумышынхэу, гугъаплэ къэзэтигээр къэбзэнгъэмрэ нэгүүхомрэ тида шууцхыгъэми жыгъэпсэолтэнхэу, 1991-ицэхъу шууцхыгъэ шуулсунэу. Ахэр пфэмгъэцэлэн юфхэп, ау лъашшу яшуагъэ къэктю. Тызэгүрүүюу къин пстэуми тапэуцужын тильэхъимэ, хахъо тиэуу тыкызыэтенэхъимэ нахыши.

ГҮҮКІЛІ Нурбай,
нахыжъмэ я Совет итхамат.
КЪОДЖЭ Аслын,
ветеранхэм я Совет итхамат.
ВОРЭКЬО Халимэт,
бзыльфыгъэм я Союз итхамат.

Адыгейим ыцкэлэх Къэралыгъо Думэм идепутатэу

Владислав РЕЗНИК: «Адыгейим исхэм ахъщэ Иэпилэгъушу ягъэгъотыгъэнир ильэсийц благъэм тельйтэгъэ бюджетым къышыдэлъытагъ»

«Къихъашт ильэ-
сым лъепкъ
проектхэм атэгъэ-
псыхъэгъэ ахъщэ Иэ-
пилэгъум, мазэ къэс
къэлэцыкъухэм ахъщэ
Иэпилэгъоу аратырэм
фэди 3-кэ къахэ-
хъошт».

**идепутатэу Владислав Резник
зэхэсигъом икъеуххэм къатегу-
шигъагъ:**

«Ильэсийц благъэм тельйтэгъэ федеральнэ бюджетым ипроект апэрэ хэлэгъум фэгъэхъаагъыгъэним тэгъэпсыхъаагъаа финансхэмкээ Министрээрэ экономикэ хэхъоныгъэмкээ министрэу Максим Решетниковыр, Лъитэко палатэм ипашэ Алексей Кудриныр.

**Бюджет комитетын
хэтэу, Адыгэ Республикэм
ыцкэлэх Къэралыгъо Думэм**

нэфыкыы сшоигъу. Гъэмэфэ псаум зэпымыоу аш тиылтагъыгъ. Джыри зэ бюджетым ильэнхъохэм тахэлтилъэжъыт, Президентым Федеральнэ Зэлукээм фильтэхъыгъэ Тхылтым щигъэнэфэгъэ шьольхъылхэм ягъэцэлэнхъаагъа ашкынхицэдэлтигъаагъаа къытхэтих. Пшьэрил шыхъаагъэр цыфхэм социальнэ 1991-ицэхурэ ягъэгъотыгъэнир, тихэгъэгъу исхэм яшыгъээ-псэукээ зыкъэзэгъэтиштэл лъепкъ проектихэр гъэцэлэгъэнхэри ари. Ахэм анэмыхъиэу джыри зы пшьэрилхъо къеуцугъ — коронавирусны лъэхъанын зыкъызышштэгъэ лъэхъанын цыфхэм ахъщэ 1991-ицэхурэ тедээ къафхъэгъэцыгъэним пае шольхъыр бюджетхэм субсидиехэр икъоу аригъэхъэгъэнхэу.

Шольхъырхэм агуулэшт субсидиө лъэпкъи 177-р Правительствэм тыригъусэу бюджетым щыдгъэнэфэгъах. Бюджетым ипроект ятлонэрэу тыхаплэ зыхъукиэ сомэ триллион 1,5-рэ хүрэе субсидиехэр шольхъырхэм атедгощэштых. Адыгейим исхэм ахъщэ 1991-ицэхурэ дэгъу къауулэшт. Врачхэм, социальнэ юфшшэхъэм, къэлэгъяджэхэм, сабыйхэр зэрэс унагъохм ыкъи нэмыхъиэу зытэфхэрэм ар агуулэн фэе. Социальнэ политикэм ильэнхъохэм зэфэшхъафхэмкэ федеральнэ бюджетым итрансфертээр нахынэу Адыгейим къытхэтих проектихэм къытхэдэлтигъаагъа. Гүүшээ пае, къихъашт ильэсийц лъепкъ проектихэм атэгъэпсыхъэгъэ ахъщэ 1991-ицэхурэ, мазэ къэс къэлэцыкъухэм ахъщэ 1991-ицэхурэ араты-

рэм фэди 3-кэ къахэхъошт. Мыгъэ щылхыгъэ субсидиө лъэпкъыкъэхэри агъэфедэштых. Гүүшээ пае, социальнэ контрактхэмкэ цыф куп заулэмэ къэралыгъо социальнэ 1991-ицэхъу ягъэгъэним, спорт организациехэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэним, информационнэ технологиехэм альэнхъохэм шольхъыр проектихэм зягъэушъомбгүүгъэним атэгъэпсыхъэгъэ субсидиехэр къатупшытых.

Тэри, Лъытэко палатэм хэтхами зэрэлтилтэрэмкээ, бюджетым ипроект хэгъэгум ыпашхъэ ит пшьэрилхэм язэшхъохын пырикъун ылэхъыт. Ау щыкъагъэ горэхэр джыри зэрэшыгъэр къэлэгъэн фэе. Апэрэ хэпплэгъумкээ Къэралыгъо Думэм документыр ыштэ зыгъукъиэ бюджетыр нахышу шыгъэнымкээ предложенихэр къытхэхъазырыштых. Шольхъырхэм яеплъякъэхэри къыдилтилтэштых. Бюджетымкэ Комитетым зэхэсигъоу илэгъэм предложенихэр къафхъыгъыгъ. Адыгейим тифэшт субсидиөхэм ахъгъэхъохъэнимкэ джыри предложенихэр къахыштых.

Бюджетыр зэрэгъэцакъэрэ парламентым гүнэ зэрэлтийн фэе мы зэхэсигъом шхъафэу тыытэгүүгъагъ. Къэралыгъо Думэм идепутат пээчье ишлэрил шыгъагъэ амалхэр зэрихъанхэу. Непэ кризисим тызышыгъэт лъэхъанын сидигуу фэмыдэу шуагъэ къытэу мылькур дгээфедэним мэхъанэшхо и!».

Сакъыныгъэр псауныгъэм ыуас

(Икъех).

Нахъ хылъехэр ашх

Зыныбжь ильес 60-м къе-
хугъехе шьоуущыгъу уз, лы-
дакъуае, гуз, псауныгъэмкэ
нэмикэ дэгъо хылъехэр зиен-
хеу ковидыр къызэолгъыхэ-
рээр Мыекъопе къэл сымдже-
щэу джы эзпахиры узымкэ
госпиталь ашыгъеу лажъэрэм
рашаллах. Аш иврач шхъаалай
Владимир Лобода Василий

ыкъом чъэпьюгъум и 16-м
ехъулла гущыгъу тыфхуугъ.

Т.З.: Сымдже тхъапша непэрэ мафэм ехъулла госпиталым чэльыр?

Владимир ЛОБОДА: Непэрэ

мафэм ехъулла чэльыр нэ-
бгыре 280-рэ. Гъольыплеу тилэр
320-рэ. Джырэклэ тафырекъу.
ИВЛ-м зы нэбгыре пыгъэнагъ.
Сымаджехэм язытет хылъе-
дэдэл, ау тинаэ лъешеу атет,
нэбжь зиэ заклэх.

Т.З.: Иэзегъу уцхэр шыуфхууха? Сыд шыуэзяяазэхэрээр?

Владимир ЛОБОДА: Уцхэм
ташыкээрэл. Антибиотикхэр,
вирусын узэрэпшүеуклошт уц-
хэр тилэр, сымаджехэм Арап-
ливирыр, Коронавирыр ятэты.

Т.З.: Компьютериз то- мографау шынилэр жысы хуугъеу, Ioф зэришлэрэм дагъохэр илэу зэхэтхы- гъэ. Сыд изытет?

Владимир ЛОБОДА: Жыыми
Ioф ешлэ. Къатибгьюо зэтет
сымджещым чэл. Компьютер-
нэ томографыкээр къытлэхэ-
хьагъеу джыдэдэм тфызэхагъеу-
ко, къатиш хуурэе корпусын
чэдгэуцощт.

Т.З.: Джыдэдэм сым- джехэм япчыагъэ нахы- бо хуугъе. Сыд ар къиз- хэкъирэр о уиепллы- клиэ?

Владимир ЛОБОДА: Ар
шыпкэ. Ибэнахыбэмкэ къиз-
хэкъирэр цыфхэм сакъынгъэр
ашигъупшагъеу жуугъеу къе-
клоокъих зэрхуугъеар ары. Зы-
гъэпсэфигъо хы ыушъом клю
къеклохыгъехэм, нэмикэ къа-

лэхэм къарыкыгъехеу хъаклехэр
зиагъехэм, зекло-къекуухъаныр
зикласехэм сымаджехэр буу
къахэкыгъе. Етлани еджэгъу
ильэссыкээр пызыублэхъигъе
кэлэццыклюхери, ныбжыкэхэри
ахэм къахэхъожыгъе. Обще-
ственне транспортыр, шхаплехэр
— лъешеу узфесакъын фэе
чыпхеу шытых. Адэ, щыэны-
гъэр къебгъеуцун плъэкынэп,
ау нэбгыре пэпчъ сакъын фэе!

Т.З.: Пандемиер къы- зежъагъэм щегъэжъа- гъеу вирусым сымджещтэу зызблихъугъ, сид узте- щынхъан фаеу плъы- тэрэр?

Владимир ЛОБОДА: Виру-
сым зызэрэзблихъугъе щы-
лэп. Цыфэу къызпыхъехэрэм
аныбжь ыкы япсауныгъе изыт-
тет елтыгъеу зэрхуулхээрээр
зэфэшхъаф. Узтэшныхъан
фае жуугъеу зэпамыхъын-
ынр ары. Етлани узир къиз-
жыакэлэ юлэзэныр нахъ ыашх. Арышь,
игъорыгъозэ ыэзаплэм
уеклэным мэхъанэшо ил.

Т.З.: Къымафэм сы- маджехэм япчыагъэ хахъомэ, аш шыуфхуа- зыра?

Владимир ЛОБОДА: Тыф-
хъазыр. Гъольыпле 320-у тилэм
джыри шъэ хэдгэхъошт, 420-м
нэдгэссышт. Плэклор пэпчъ кис-
лород жыкъеэшаплэ къетшэ-
лэшт. Кислород тонни 10 зэ-
рэйт ухумэлэ-концентратор

къызлэхэхъанеу тимурад.
Вирусыр къызэолгъаагъэри, зэ-
лээжыхъхэри къытххетых, ау
джырэклэ цыфхэмкэ тызэф-
рекъу. Шыпкэ, медицинэм
иофышэхэмкэ охтэ хылъеу,
охтэ ушштыл, типшъэдкыжь
етлани нахъ гъэлъешыгъе хуу-
гъе. Ау гукодыгъо щылэп! Цыф-
хэри къыддехээмэ, эпидемио-
логие шапхъехэр агъэцакэх-
мэ, ковидыр тыпхууцужышшт.
Типшъэрэлхэр хэз имылэу
тэгъэцаклэх.

Т.З.: Коронавирусыр къыззэузыгъехэм ашыщэу шыуэзяяазэхэрэм бзыль-

**фыгъэ лъэримыхъэхэр
къахэфагъэх?** Ахэр си-
дэуцитэу ковидыр ехъу-
лэхэра?

Владимир ЛОБОДА: Аш фэ-
дэу бзыльфыгъэ нэбгыриш
сымджещым чэл. Язытет
дэгъу. Язырэм операцие фашы,
сабыр къэхъугъ. Шыкур, ними
сабыими язытет дэгъу.

**Т.З.: О пшхъэклэ ковидыр
къыомыузынмкэ вакцинэ
зыхъагъэлхъагъа?**

Владимир ЛОБОДА: Сышы-
гъэгэ, ау чэзыум зыхъязгэ-
тхагъ.

ТЭУ Замир.

Лъэпкъ проектхэм ыкы къэралыгъо программэхэм ягъэцэклэн

АР-м иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу планернэ зэхэссыгъо тыгъуасэ илагъ. Видеоконференции шыкылэм
тетэу клогъэ Ioфхъабзэр зэришагъ Адыгэ Республика и Лышхъэу Къумпыл Мурат. Лъэпкъ проектхэр ыкы къэралыгъо
программэхэм ягъэцэклэн

АР-м и Премьер-министр Геннадий

Митрофановыр лъэпкъ проектхэм ягъэ-
цэклэн зэрэлтыклятэрэм къытегуущы-
лагъ. Аш къызэриуагъэмкэ, непэрэ
мафэм ехъулла мылькоу агъэфедагъэр
(хъардхэр) процент 67-м къэхъагъ.
Адыгейим и Лышхъэу пшъэриль къы-
гъеуцугъ графике щылэ ыуж къинэрэ
шъолъыр проектхэм яедзыгъохэм
ягъэцэклэн пытахъэ хэлъеу зэхахынхуу,
ахэр дэгъэзжыгъынхэм анаэ тыра-
гъетынэу. Мэхъанэшо зэрэтигъэ лъэ-
нүкъохэм ашыщ Адыгейим социальнэ-
экономикэ хэхъоныгъе ышынным фы-
тегъэпсихъэгъэ унэе программэм
ипроектхэм ягъэцэклэн. Мы ильесым
щегъэжъагъеу ар щылэнгъэм щыпхы-
рашы. Джырэ уахътэм ехъулла гухэ-
льеу щылэн ипроцент 30-р зэшхохыгъе
хуугъе. Программэм агъэнэфагъехэр
зэклэ игъом агъэцэклэнхэр, аш хэхъех
поселкэу Краснооктябрьскэм щагъэпсы-

рэ ГРС-р, сабыибэ зэрэс унагъохэм
арратыгъе чыгу Iаххэм инженернэ
инфраструктурэ ащигъэпсигъэнхэм анахъ
шъхъаах. Аш нэмикэу республикэм
ипаше ишпъэрилькэ унэе программэм
къыдыхэлтигъеу 2021-рэ ильесым
агъэцэклэнт проектхэм Ioф адашлэ.

**— Къихъацт ильесым зэшилт-
хын фаехэмкэ непэ Ioфишлэн-
хо дгээцэклэн фае. Мылькоу къы-
тлэхэхъэрэр игъом тымыгъэ-
федэнным ишынагъо къымыуцу-
ным фэшилгъогу картэ зэхэжъу-
гъэуцу, нэмикэ Iлэнхыкъохэм
шынаIаэ татежъуугъэт. Ioфишлэ-
хынхаIэхэм ягъэцэклэнкэ ыкы
мэхъанэшо зиэ псэуальхэм
яшынкэ екIолIэхэм гъэнэфагъэ
дгээфедэн фае. Анахъеу эконо-**

**микэм, инвестиционнэ проек-
тэм IэпIаэгъу афхъугъэнэм
шынаIаэ тешъудз, — къыхигъэ-
шыгъ Къумпыл Мурат.**

Адыгэир зашэпсыгъэр ильеси 100
зэрэхъурэм ихэгъэунэфыкын фэхъэхъы-
гъэ Ioфхъабзэрхэр гъэцэклэхъэнхэмкэ
федеральна гупчэм зэпхынгъе дырялэу
Ioф зэрэдэшлэрэр Адыгейим и Лышхъэу
хигъэунэфыкыгъ. Джащ фэдэу шъолъы-
рым ишпъэхъэм гъэстнэхъэ шхуун-
тээр ящэлгээнэм, фельдшер-мамыку
Iэзаплэхэм, гъогхэм яшын, федеральна
программэм «Стимул» зыфиорэм къы-
дыхэлтигъе лъэнхыкъохэм ягъэцэклэн,
нэмикэ Ioфыгъохэм къээрэугохъэхэр
атегущыагъэх. АР-м экономикэ хэхъо-
ныгъэмкэ ыкы сатыумкэ и Министерствэ
пшъэрэиль фашыгъ индустрималь паркэу
«Яблоновскэм» игъэпсын лыгъэктэнэу,
республикэм мэkyу-мэшынмкэ и Мини-

стерствэ пшъэдэкыгъэу ыхъырэмкэ
гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществоу
«АгроХолдинг Мирный» зыфиорэм
ипроект хэхъоныгъе ышынымкэ IэпIа-
гъэу фэхъунэу.

Коронавирусыр пшъуекIогъэнэм,
зэпахъэрэ узхэм замышхомбгыуным
фэшл шапхъэу щылэхэр пытагъэ хэлъеу
гъэцэклэхъэнхэ зэрэфаем иофыгъу
зэхэссыгъом къыщаётгъ.

**— Зэпахъэрэ узир къызпыхъэ-
хэрэм япчыагъэ нахъ макIаэ шы-
лэнхэнэфагъэ зэхэссыгъо
шынаIаэ татежъуугъэт. Ioфишлэ-
хынхаIэхэм ягъэцэклэнкэ ыкы
мэхъанэшо зиэ псэуальхэм
яшынкэ екIолIэхэм гъэнэфагъэ
дгээфедэн фае. Ахэр непэ
дгээцэклэнхэм мэхъанэшо иI,**

— къылаагъ Къумпыл Мурат.

**АР-м и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу.**

АР-м и Парламент

ПЭҮДЗЫГЪЭ ШЫКІЭМ ТЕТЭУ ЯЛОФШІЭН ЛЬАГЪЭКІУАТЭ

Чыэпьюгъум и 15 — 16-м Урысыем и Кыблэ шьолыр Парламентхэм я Ассоциацие ия XXXIII-рэ Конференции Волгоград хэкум щызэхащэгъагь.

Аужырэ мазэхэм хабзэ зэрхэгжүүгъеу, видеоконференции шыкіэм тетэу ар клаагъ. Адыгейим ылъянкъоюю юфтихабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, аш игуадзэхэу Шээо Аскэр, Иеще Мухыамэд, комитетхэм ящащэхэй Игорь Ческидовыр, Александр Лобода, Олег Картамышевыр, Шэуджэн Тембот ыкыи комитет пащэм игуадзэхэу Шэуджэн Сэфэр.

Кыблэ Федеральне шьолырим исубъектхэм яхбээгъеуцу куулыкъухэм ялъыкъохэр социальне, экономике лъэнекъохэм, политике афэгъэхьагъехэу юф зэфэшхъяафыбэхэм атегущыагъэх. Апэрэ мафэм ЮРПА-м комитети 8-у илэм зыхэсигъохэр ялагъэх. Ахэм чыгъихэр, куандэхэр ыкыи нэмийкъе агъэтисхъяафыбэхэр хэбзэн-

чыэ изыупкыяхэрэм, зыныбжь имыкъугъэхэм ялун, ягъеджэн, яфитынгъэхэр къэухумэгъэнхэм алъэныкъоюю юфтихабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм зеклонымкъе, экологиекъе ыкыи чыюпсым итгэфедэнкъе и Комитет ящащэхэцаклэхэрэм, тутын узщешшо мыхьущт чыпэу законым щыгъэнэфагъэхэм ар азыгъэфедэхэрэм администривнэ шьолдэкыжъеу ахыштым, «спинальная мышечная атрофия» зыфиорэ узыр къызэувыхэрэм федеральне бюджетын къыхэхыгъе мылькумкъе йэзэгъу уцхэр афэшэфыгъэнхэм, нэмийкъе афэгъэхьагъе предложениеу депутатхэм къахыгъэхэм аштегущыагъэх.

Лъепкэ зэфыщыкъеэхэмкъе, парламент зэпхыныгъэхэмкъе, физическе культурэмкъе, спортымкъе, зеклонымкъе ыкыи ныбжыкъеэхэм ялофхэмкъе ЮРПА-м

икомитет ялофшэм хэлэжьагь ыкыи къыщыгущыагь аш ипащэ итуадзэу, АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм зеклонымкъе, экологиекъе ыкыи чыюпсым итгэфедэнкъе и Комитет ящащэхэцаклэхэрэм, тутын узщешшо мыхьущт чыпэу законым щыгъэнэфагъэхэм азыгъэфедэхэрэм администривнэ шьолдэкыжъеу ахыштым, «спинальная мышечная атрофия» зыфиорэ узыр къызэувыхэрэм федеральне бюджетын къыхэхыгъе мылькумкъе йэзэгъу уцхэр афэшэфыгъэнхэм, нэмийкъе афэгъэхьагъе предложениеу депутатхэм къахыгъэхэм аштегущыагъэх.

Зэхэгъээзыхъэгэе углеводороднэ газ зыхэт товархэр Урысые Федерацием щыгуагъэ-кынхэ фимытхэу шыгъэнным фэгъэхыгъе джэпсалзэу УФ-м и Къэралыгъ Думэ и Тхъаматэу Вячеслав Володиним фагъэзагъэм, гъэпсэфыгъе культурнэ учреждениекъе алъытэхэрэм ахахъэрэ тхыльеджаплэхэр лъэхъаным къыздихыгъе шалхъэхэм адиштэрэ библиотекэхэм ягъэлсын фэгъэхыгъе проектын хэгъэлэжъэгъэнхэм фэгъэхыгъе УФ-м и Правительствэ фагъэзагъэм аш щытегущыагъэх.

Джащ фэдэу Игорь Ческидовыр УФ-м къэралыгъ лъэпкэ политикэмкъе и Стратегиес 2025-рэ ильэсим нэс тельятаагъэр Кыблэ Федеральне шьолырхэм ашыгъэцэклагъэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъеу къегущыагь. Ар гъэцэлгээнэм пае субъект пэпчь ежь икъэралыгъ программэ ыкыи Стратегиес ипхырыщиэн фытегъэпсыхъэзэе ютфхыбзэу зэшшуахьтхэм ялан зэрэшаштагъэр, хэбзэ куулыкъухэм хэушхъафыгъеу подразделениехэр зэрашагъэпсыгъэхэр, мы лъэнэхъеу фэгъэзэгъэшт общественне советхэр зэрэшэхащагъэхэр аш къыгуагь.

Ар щысэхэмкъе къышыхъатжъзэ, дин объединениехэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкъе Совет АР-м и Лышихъэ дэжэ зэрэшагъэхэр, лъэпкэ зэфыщыкъеэхэм афэгъэзэгъе купым юф зэришээрэ, экстремизмэ, терроризмэ ялхыгъе тхъамыкъякоюю къэмыхъуным лъэнэхъеу МФЦ-м яспэулихъеэхэм аштегущыагъэхэр аш щытегущыагъэх.

Игорь Ческидовыр идоклад пленарнэ зэхэсигъоу нэүжүм ялагъами Ѣыхэпльагъэх. Аш хэлэжьагъэхэм Стратегиес ипхырыщиэн юфэу субъектхэм ашызэшшахыгъэрэм шуагъэ къатэу алъытагъ, тапэкли аш тетэу лъагъэкъотэнэр шлоки зимиы юфэу зэрэштыр къыхажъшыгъ.

Урысыем и Кыблэ шьолыр Парламентхэм я Ассоциацие и Совет иофтшэм хэлэжьагъ АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр. Кыблэ Федеральне шьолырим ихебзэхъуцу куулыкъухэм япашхэу мыш Ѣыхэукаагъэхэр законихъухын юфшэнэр зэрэлжыуатэрэм еллыхыкъеу фырьяэмкъе зэдэгошагъэх, ЮРПА-м икомитетхэм упчэу къашаэтыгъэхэм атегущыагъэх, предложениехэм адирягъэштагъ.

— Зэпахыре узэу дунаир зэлэлжыуагъуэм ылкъ къикыкъе эпидемиологическая шапхъеу къеуцугъэхэм адиштэнэу ЮРПА-м иофтшэм зэхъокыныгъэхэр фишыгъе, — къыгуагь АР-м и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр мэфиту юфшэнэр къызэфихысъижъзэ. — Пэудзыгъе шыкіэм тетэу Конференциер къуагъе нахь мышшами, шуагъе къытэу ти-юфшэн зэхэтшэнэу хъугъе, тызыгъэгумэхырэ юфхэм татегущыэштми, ахэм ялхыгъеу зыгэре итхъулаштми иягъе къэлжыагъэ. Парламентариехэм яофтшэм лъагъэкъуатэ, хэбзэгъэуциуныр лъэхъаным, уахътэм къыздахырэ пстэумэ адиштэу гъэпсэгъэным ылж итых. Волгоградскэ хэкум и Думэ аш фэдэу я XXXIII-рэ Конференциер зэрээхищагъэм фэштиофтшэгъу аш идепутатхэм «тхашуу-гъэпсэу ясомэ сшойнгъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

ИЩЫКЛАГЪЭМЭ УНЭМ КЪЭКЛОНХЫХ

Шьолыр проектэу «Старшее поколение» зыфиорэм къызэрэшыдэллытагъэм тетэу, Адыгейим юф щызышээрэ МФЦ-м яспециалистхэр нэжь-лужхэм адэжэ клохэзэ фэло-фашшэу яшыкъагъэхэр афагъэцаклэх.

— Къэралыгъ ыкыи муниципальне фэло-фашшэ горэ зищыкъагъэм ыдэжэ къэклонхэу лъэу тхыль ытын ылъэкишт. Апэрэ ыкыи ятлонэрэ купхэм ахахъэрэ сэквятныгъе зилэхэм ыкыи нэжь-лужхэу зыныбжь ильэс 80-мехъүгъэхэм ылкъе хэмьлэу ар

афагъэцаклэх, — къышаагь АР-м иофтшэмкъе ыкыи социальне хэхъоныгъэмкъе и Министерствэ.

Тинахыжъхэу мы уахътэм цыфхэм ахахъе мыхьущтхэм, унэм исын фаяхъе ялхыгъе къыздахырэ пстэумэ адиштэу гъэпсэгъэным ылж итых. Волгоградскэ хэкум и Думэ аш фэдэу я XXXIII-рэ Конференциер зэрээхищагъэм фэштиофтшэгъу аш идепутатхэм «тхашуу-гъэпсэу ясомэ сшойнгъ.

Фэу ыныбжь е ипсаунгъе изытэйт апкъ къикыкъе зеклоным къызфэ-къинхэм мыр яшыкъэдэд.

Илэсэу тызыхэтыр къызихъам къышыулагъеу МФЦ-м яспециалистхэм аш фэдэ шыкіэм тетэу гъюгогуу 130-рэ фэло-фашшэхэр афагъэцаклэх.

ЦЫФЫР ЗЫГЬЭДАХЭРЭР ИЛЭЖЬАК!

Теүцожу районымкің күа-
джеу Хъальэкъуае 1955-рә
ильесым чыэпьюгүм и 20-м ар
кыышыхъугъ. Адрэ илэгъухэм
афедэу спортым ишъыпкэу
пылтыгъ, ежь ылекі ышыгъэ
турникымрэ штангэмрэ ашкі
кызыфигъефедэштгъэх. Алый
Хъальэкъое гурьт еджаплэм
дэгъо щеджагъ, классым иком-
соргэу, ифизоргэу щытыгъ, кэ-
лэледжаклохэм япроизвоствен-
нэ бригадэ ипэшагъ, еджаплэм-
кі комсомол организацием
икомитет хэтыгъ, якласски,
гурьт еджаплэмкі КВН-м хэ-
лажъехэрэм япэшагъ, истатья-
хэр район гъэзетэу «Знамя
коммунизма» зыфиорэм къи-
хъэштгъэх. Дэгъо зэрэджэрэм
даклоу унэгъо хъызметым изе-
хъанки нымрэ тымрэ 1956-ыгъу
афэххүщтыгъ. 1956-ын ылэ-
еклоу, спортым пыщаgъу ар
къятэджагъ.

Псышъю Алый 1972-рэ ильзесым Адыгэ къэралыгъо Клэлээгъеджэ институтым филологи-емкіэ ифакультет чэхъэ ыкы гъэхъагъэ хэлъэу 1976-рэ ильзесым къеухы. КъБАССР-м и Терскэ район и Верхне-Акбашскэ гурьт еджаплэ урысыбзэмрэ литературамрэкіэ Ѣыригъеджэнхэу ар агъакло. Клэлээгъеджэ тошшынныр ащ ыгу рихыштыгъ, кълэлэеджаклохэм Алый лытэ-ныгъэ къыфашиштыгъ. Клэлээгъаджэхэм япэублэ комсомол организацые исекретарэу Ѣытыгъ, кълэлээгъеджэ ныбжы-къэхэм ясоветэу Терскэ районом къепхыгъагъэм хэтыгъ. Клэлээцыклюхэм ягъеджэнкіэ ыкы япункіэ гъэхъагъэу илэхэм афэшл гурьт еджаплэми, район-ми яштыху тхыльтхэр ащ къы-фагъэшьошагъэх.

1978-рэ ильясым Псыүшүс Алый Адыгейим къегъэзэжы, Пчыхъэлпыкъое гурыт еджаплэу Нэхэе Даут ыцэ зыхырэм урысыбзэмкэ, литературэмкэ, тарихъымкэ, обществоведениемкэ къелэгъаджэу ильяси 5 щэлажъэ. Пэублэ комсомол организацием исекретарэу ар ѿтыгъ, профсоюз организацием ипроизвдственнэ комиссие итхамэтагъ. Адыгэкъалэ икъелэгъаджэхэм яконференциеу 1980-рэ ильясым къелэгъаджэ

ныбжыкіем ыңғаш шұлқіе кыбышырауыгъ, мы ильесым Краснодар крайисполкомын народнә гъесеныгъемкіе иотдел ишитху тхыль кыфагъешшошагъ. Ау Алыйкіе анахъ тын лъапіеу щытыгъэр ригъаджәхәрәм зэрэзхашыкырэр, лъытез-ныгъе кызызэрәфашырэр ары.

1983-рә ильесым А. Хь. Псышшор КПСС-м и Төуцожыкрайком Йохъе, обществоу «Шәнныгъем» и Төуцожыкрайон организациие иправление чанәү пәщэнныгъе дызэрхөз. Район обществоу «Шәнныгъем» ипәщэнныбжыкіе ишұауыгъекіе хәкүхәм, краим, РСФСР-м, СССР-м кырыкыгъе лектор ціерылохэр Адыгәкъали, Төуцожыкрайонни бәрә ашылағъәх, лекции гъешшегъонхәм къафяджагъәх. Алый исурэт обществоу «Шәнныгъем» и Адыгә хәку организациие ишитху пхъэмбгъу итыгъ. А обществәм и Адыгә хәку, и Краснодар край организацияе-хәм яшитху тхыльхэр, ыујккіе РСФСР-мкіе обществоу «Шәнныгъем» иправление ипрезидиум ишитху тхыль кыфагъешшошагъ.

1965-рэ ильэсүм А. Ж. ГСЫ-
ЛУШЬОМ Пышээз къералыгьо уни-
верситетым июридическэ фах-
культурт къеухы, къыкылэлтыкло-
рэ ильэсүм Коцхъэблэ район-
ным ипрокурор илэптилэгьоу
агъэнанафэ. Пшъэрэлтэу къыфа-
шыяхэрэр дэгьоу зэргийцэаклэ-
рэр къышыхъяатэу ац исурэт
Адыгэ автоном хэкум ипроку-
ратурэ иштихъу пхъэмбгьу бэрэ
итыгь.

1993-рэ ильэсүүм Псыгушьо
Алый Генеральнэ прокуратурэм
и Правовой академиу Москва
щыгээм щеджэнэу, ишэнгыгэ-

хэм ахигъэхьонэу агъакло. Аще щылээ, Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор иунашьо-кіэ Красногвардейскэ районым ипрокурорэу агъенафэ, алэрээ класс зиэ юрист мэхьу. Ильэ-си 10-м ехъукіэ А. Хь. Псыу-шьом елонлэнчъэу а Іэнатэр-егъэцакіэ, Санкт-Петербург дэт институтэу Генеральнэ проку-ратурэм къепхыгъэм илэпэлэ-сэнгыгъэ щыхегъяхьо. Адыгэ Республикаэм икъэлэ, ирайонон прокурорхэмкіэ зэнэкъокъоу 1998-рэ ильэсым щылагъэм ар-щатекло ыкІи исурэт Адыгэ Республикаэм ипрокуратурэ ишытхүу пхъэмбүу рагъячу.

1993-рэ ильээсм кыншгээж хягзээ 2003-рэ ильээсм нээс Псынхан Алын Красногвардийскэ районым ипрокурорэүү щытыгь. Бзэджэшлэгэхэр бэүэзынзерахъэгээ а лъэхъаныр районымкын, Урысыемкын кынныгъэ. Адыгэ Республикаэм и МВД и УБОП-рэ и РОВД-рэ ялофышлэхэм ягысэү районым ипрокурор бзэджашлэхэм ягью-гупэ пызыкыгъэнымкээ бэшишлэгъэр. Къэлгээн фае 1994 – 1995-рэ ильээсхэм Красногвардийскэ районым ихэбзэухумээ-кло къулыкъухэм бзэджэшлэх куп заулэхэм ахэтхэр кынзераубытывъэхэр ыкын яфэшшошэ шишэдэкынж зэрарагъэхынгъэр.

Прокурорэй А. Хь. Псыүшьом илоф хэшүүкышихо зэрэфырилэм, хабзэм икъеухуумэнкіэ, цыифхэм яфитыныгэхэр кыыдэлтын тэгъянхэмкіэ, бзэджэшлагъяхэм язэхэфынкіэ чаныгъе кызыэрэзхигъафэрэм афэш! Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор инаушо тетэү юстици-емкіэ младшэ советник чинир ащ кыифагъяшуюаш.

Псыүшьо Алый Красногвардейскэ районым ипрокурорээр зыщэтым федеральнэ хэбзэгъэуцугъэхэм ашьэрэ мэхья нэ аритыщтыгъ, муниципальнэ къулыкъухэм яправовой актхэр федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу гъэпсыжыгъэнхэм гъу нэ лъифыштыгъ.

Адыгэ Республикаэм ипрокуратуратура А. Хь. Псышъом тей-бытагъэрэ Іспэлесэныгъэшхорэхъэльэу къыфэгъэзэгъэ Ioфыр зэригъэцаклэрэр пчыагъэрэ къыхигъэшыгъ, Урысые Федера-цием и Генеральнэ прокуророн 2003-рэ ильэсым Теуцожь меж-район прокурорэу ар ыгъэ-нэфагъ.

Псышшо Алый 2007-рэ ильэсүүм кыщегъэжьагъэу 2009-рээ ильэсүүм нэс Адыгэ къэралыгъо университетым июридическээ факультет Адыгэкталэкээ икуутамэ кълэеъгъэдже шхъбаау Ioft щешшэ. 2009-рэ ильэсүүм ижъонигъуакээ кыщегъэжьагъэу 2010-рэ ильэсүүм ибэдзэөгъу нэс Адыгэкталэкээ хыкумыши

приставхэм яотдел пэщэныгъээ дызэрхэгээ. Ауж къинэштыгъээ отделыр 2009-рэ ильэсэым икэүххэмкээ пэрытхэм ахижьеу, цон, ятонэрэ чынпэр аш къыригъэхын ылъэкигъ.

2012-рэйильтэсүм кыышгээжъагээ А. Хь. Псынушьом очилхэм я Адыгэ республикэ коллегие очилэу тоф щешлэ

Адыгэ Республика́м иочылхэу опытышхо зи́лэхэм ар зэу аащыц.

Псыншүү Алый Адыгэ Республикаас очыл палати, Урсые Федерацием и Федераль-нэ очыл палати ящытху тхыльхэр, ЮФО-мрэ СКФО-мрэ яочыл палатэхэм ядышье медаль кынагъашошаагъэх.

А. Хъ. Псыгушъом щыгэны-

гъэмкэ анахьэу мэхъянэ зеритырэр Хэгъэгум, хабзэм, цыифхэм хъалэлэу уафэлэжъяныр ары. Ар ежь къыдэхъугъеу плъытэмэ хъушт. Ригъеджагъэхэм цыиф гъесагъэхэр къаззерахэкыгъэм ар лъэшэу рэгушино. Гущыиэм пае, ащ къэлэ, район прокурори 2, Адыгэ Республикаем ипрокурор илэпийэгъу шъхьали 3, Адыгэ Республикаем и Аппшъэрэ Хъыкум хэт нэбгыри 2, федеральнэ хъыкумыши 2, Адыгэ Республикаем изаслуженэ юристыциэ къэзылэжъыгъе нэбгыри 6 гъогу лъэпэ мафэ тырищаgъех. Ар сыйд зымыуасэр. А зызакъом пайш шуушагъеу илэр гъунэнчъ.

Псыгушъо Алый иусэхэр зыдээт тхылти З кыыдигъэкыгъ, джыдэдэми усэхэр етхых. Прокуратурэм иветеранхэмрэ ипенсионерхэмрэ я Адыгэ шъольтыр обществэ и Совет илъэси 8 хъугъэу хэт, общественне йофхэм чанэу ахэлажьэ. Обществэми, къэралыгъоми яфедэхэм хъалэлэу ар зафэлажьэрэр

ильэс 42-рэ хүгээ.

Имээфкэл зыщыхигъэунэфы-
кырэ мафэм Алый псауныгъэ
пытэ илэнэу, илофхэр дэгью
зэпьфэнхэу, хабзэм икъеухъу-
мэнкли, общественнэ юфшэным-
кли, усэхэм ятхынкли гъэхъэ-
гъашхохэр ышынэу сывфельяло.

В. Е. ПЩЫДАТЭКЬУ.
Прокуратурэм иветеран-хэмрэ ипенсионерхэмрэ я Адыгэ шъольыр обществэ и Совет итхьамат, Урысые Федерацием и Следственнэ комитет Адыгэ Республи-кэмкэ исследованинэ гъэло-рышапэ иветеранхэм я Совет итхьамат, Адыгэ Республикаэм изаслуженнэ юрист, юридическэ шэнны-гъэхэмкэ кандидат.

Тонн мин 30-кIэ нахьыбэу къахыжыгъ

Хыныгъошом фежъэнхэкэ къенагъэ щымылэу тигъэзет къидгэхъэгъагъ Туцожь районом къышыдгэхъазырыгъэгъэ тхыгъэу «Ягубгъохэр зэгъэфагъэх, ялэжыгъэхэр бэгъуагъэх» зыфиорэр. Нэужим тинибджэгъухэм ашыц къитиогъагъ чэтыжыгъехэр бжыхъэм зэралтытэжырэр.

Тэри ар тымышлэу щытыгъэп. Ауми, районом испаалистхэм тырягъусу хызметшалпэхэм тазыхахъэм, хъэ ыкын коц хъэсэ дахэу, къэгъагъэ хъугъэ тигъэгъээ ыкын натрыф хъесэшхохэу зы уцыжъ гори зыхэмтхэр зытэлгэгъум, механизаторхэм лэжыгъэшо къызэрхыжыщым уехъэрхэшъинэу щытыгъэп ыкын тыхэукаугъэп. Хыныгъошор бэшлагъэ заухыгъэр, хыпкхэри агъэкъэбзэжыгъэх, ажъожыгъахъэх. Гъэтхасэхм ялухыжыни нахьыбэм аухыгъэш, ягхэлхэр къазерадхэхъугъэ, ыпэрэ ильэсхэм ялъытыгъэмэ гъунэпкъакхэхэр зэрштагъэм фэшл ягушуагъо аздэгощыэ, ягъэхъагъэхэр зыфеджэхэр къедгъэлтагъэх районом мэкью-мэшымкэ игъэорышлаплэ испащэ Хъэдэгъэлэ Мэдхыдэ.

Коцыр

— Гъэреклобжыхэ лэжыгъэу етпхыгъагъэр гектар 16392-рэ, — икъэлтэнхэр къирегъажъэ Мэдхыдэ. — Аш щыщу коцымрэ хъэмрэ зытхыхыгъэгъэр гектар 14315-рэ. Гъэрекло а пчагъэгъэр зыфедизыгъэр 12797-рэ.

Бжыхъэ лэжыгъэ гектар 14315-у лутхыхыгъэм изы гектар центнер 47,8-рэ къитхыхыгъ, — ипсалэ пльегэклутэ тигушигъэ. — Гъэрекло гектар тельтийтэу къэтхыхыгъагъэм а пчагъэгъэр центнерипш фэдизкэ нахьыб, зэкимкэ рагъэлэхыгъэр тонн 68378-рэ. Ари гъэрекло къэтхыхыгъагъэм тонн 20-м ехъукэ нахьыб.

Тигушигъэ къызэрлигъагъэмкэ, зигугу къэтшыгъэ гъехъэгъэшүхэм якъекуялээр чылепхэ лэпкъышуухэр щылэх, техникэ бэлаххэр ялех, чыгъэшүхэр къызфагъэфедхэ, механизаторхэр чыгум егухуухээ дэлжэхэх зэрхуагъэхэр ари. Аш фэшыхыт коц гектар 12394-у ялгъэм изы гектар центнер 49-рэ фэдиз къызэрэрагъэтыгъэр. Ылперэ ильэсэйм елъытыгъэмэ, ари центнерипшыкэ нахьыб. Джаш фэд, хъэ гектар 1921-у яхыжыгъэм изы гектари центнер заулэхкэ нахьыбэу къираагъэтыгъ.

Рапсыр

Гъэрекло рагсыр районом щызылэхыгъэхэр хызметшэлпэш — фирмэхэу «Адыгейскэр», «Синдика-Агрор» ыкын фермерэу Пэнэшь Мурат зипашэр. Ашлэгъагъэр гектар 1219-мэ, мыгъэ яхыжыгъэр гектар 2077-рэ. Гъэрекло гектар

пэпч центнер 15 нахь къираамыхыжыгъагъэмэ, мыгъэ гектар тельтийтэу центнер 23-рэ районом къышырахъгъ, тонн 4783-рэ къыщахыжыгъ.

Гъэтхэсэлэжыгъэри агъэбэгъуагъ

— Натрыфыр районом имеханизаторхэм гектар 1258-м ашашлэгъагъ. Дэгъоу дэлжэхээз агъэбэгъуагъ. Мы лъэхъаным зыпильхэр лэжыгъэу къызэрэхъэгъэр къызэрэхъэгъ, фэмыхъо яхыжыгъэнэр ари, — ялофшагъэхэм тащегъэгъуазэ Хъэдэгъалэ.

Наф къызэрэфхуугъэмкэ, непэ ехъулэу къаюжыгъахэр гектар 818-рэ. Гурытымкэ гектар пэпч къираагъэтырэр утыжыгъэм тельтийтэу центнер 47-рэ. Хызметшлаплэу районом итхэм ашыщэу натрыфыр анахыбэу зышигъагъэр ыкын зыщагъэбэгъуагъэр Джэдхэхьблэ Ѣзиэхэшэгъэ фирмэу «Синдика-Агрор» зыфиору Кушу Рэмэзанэ зипашэмэ Тигъужь Нурый зиагроном шхъялээрэ ари.

Мы лъэхъаным а натрыф хъасэхэр Ѣзиэххэп, — elo Мэдхыдэ. — Зэкимэ апэуи, игъоми алохыгъахэр, лэжыгъэ дэгъуи къахыжыгъ, гектар пэпч центнер 60 фэдиз къираагъэтыгъ. Яхъамбархэм натрыф тонн 21-рэ ачалхъажыгъ.

Джаш фэдэу натрыфыр зыщашлэгъагъэхэм ашыщых фирмэу «АгроЮг» ыкын «Прику-

банский» зыфиохэрэр. Апэрэм лэжыгъэу ѡшлагъэр гектар 40, ялонэрэм — гектар 70-рэ. Ау чынныгъум и 6-м ехъулэу натрыфыр икъэлжын түмэязи ашыфэжъэгъагъэх.

— Тэ тифермэхэм натрыф гектар 783-рэ яхыжынэу ѿйт, — elo гүшүлэгъу къызфэдгъэхъугъэ районом иферемерхэм ялашчу Блэгъожь Налбай. — Непэ ехъулэу алохыгъэр гектар 383-рэ. Гектар пэпч къырахъэр центнер 15. Makлэ. Тэгүгэ нахь хъэсэ дэгъухэм тахахъэм къыхэхъонэу. Комбайнэхэм аж итхэу хыпкхэри агъэкъэбзэжых, диск онтэгъумкэ чышишхашор зэхашуплатэ, бжыхъасэхэм яхын фагъэхъазыржых.

Тигъэгъээ гектар 6748-у ашлагъэми районом имеханизаторхэр дэгъоу дэлжэхъагъэх ыкын ыпэрэ ильэсхэм ялъытыгъэмэ, нахь агъэбэгъуагъ. Аш фэшыхыт гектаришэ горэ нахь къэмэнэу зэрэуахыжыгъахэри, гектар пэпч центнер 21,4-рэ къызэрараагъэтыгъэри. Гурытымкэ гектарын аш фэдиз къирахъжыгъ къыхэхъирэ.

— Тигъэгъээ тонн мин 15 фэдиз районом къышахыжыгъ, — къелуатэ Хъэдэгъэлэ Мэдхыдэ. — Анах лэжыгъэшо къызашахыжыгъэхэм ашыщых ыпшээлэ зигугу къэтшыгъэ фирмэу «Синдика-Агромрэ» ОСП-у «Адыгейский» зыфиорэрэ. Апэрэм гектар 382-у ялгъэм щыщэу гектар 240-рэ Ѣзиэхыгъах, гектарын семчык центнер 25,6-рэ къызашахыжыгъ, ялонэрэ хызы-

мэтшлаплэу Пшыдатэкъо Альберт зипашэм тигъэгъээ гектар 332-у къышаюжыгъэм гектар тельтийтэу центнер 25,2-рэ къышахыжыгъ, тонн 835-рэ ясклад чалхъагъ.

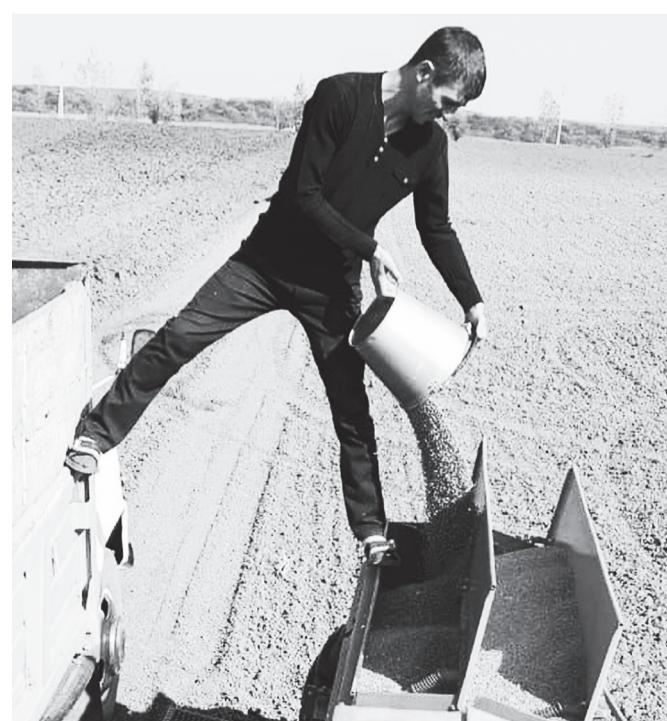
Районом щапхыгъэ тигъэгъээ гектар 6748-м инахыбэр — гектар 5144-рэ Ѣзиэгъэхъэр, зыгъэбэгъуагъэхъэр, яхыжыгъэхъэри фермерхэр ари. Гектар пэпч центнер 21,6-рэ къираагъэтыгъ, тонн 11149-рэ къашахыжыгъ. Фермерхэр Джармэкъо Аслын, Афэунэ Исмахыилэ аш шлокыгъэх, гектар тельтийтэу центнер 30 къираагъэтыгъ. Лъашэкъо Русьлани, Уджыху Юсифи, Пэнэшь Мурат, нэмийкхэм центнер 25 — 28-рэ къирахъгъ.

Джаш фэдэу мыгъэ хызметшлаплэхэм апхыгъэгъэ гъажжоми, пынджими, соими, дэгъоу адэлжэхъагъэх ыкын яхыжыгъахэу хыпкхэри агъэкъэбзэжых, бжыхъасэхэр зэрэхалхъаштхэм фагъэхъазыржых. Икъэхъэм тигъэзетдэжхэм ядгашлээмэ тшлонгъор Ѣзиэлбэжжээ зыщигушуукыщыгъэхъэ гъэхъяацэу ялгъэм тонн мин 30-кэ нахьыбэу мыгъэ къышэрхыжыгъэр Ѣофшэгъэшо къодыеп. Ар лыхъужьнигъ. Ар зыпшэе ифэгъэ лэжъаклохэм гүнэ зимийлэ Ѣитхъур адэж. Джары тэ «Ягубгъохэр зэгъэфагъэх, ялэжыгъэхэр бэгъуагъэх» тээзэ, гъэзетым къызкидгэхъэгъагъээр. Джары механизаторхэр, специалистхэри, пащэхэри аш къызэрэшымыуцщхэр гъэнэфагъэ, гъунэпкъакхээр зэрштэхэм щэх хэлээн.

Аш фэшыхыт къихъашт ильэсэйм игъэбэжжу лъэпсэшү фэшыгъээнэм зэрэфэлжъэхэрэр. Чэши мафи районом игубгъохэм Ѣофшэнэр ашыжьот, хыпкхэри агъэкъэбзэжых, бжыхъэ лэжыгъэ зэрэхыжыгъэ чыгур агъешшэбы.

— Шыпкъэ, зернэ тонн мин 75-рэ зыкын районом къышахыжыгъэр, — elo Хъэдэгъэлэ Мэдхыдэ. — Гъэхъагъэхэм тарэгушо. Тэгүгэ гъунэпкъакхээр тштэнхэу. Джары тимеханизаторхэм уцуи тыси зыкыямыэр. Бжыхъэсэ гектар 13100-рэ хэтлхъашт, хъэр — гектар 1540-рэ, коцыр — 9725-рэ, рагсыр — гектар 1830-рэ, етпхыгъэр гектар 5500-рэ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Лъэпкъ шэжьыр, щыэнныгъэр

Музейр гум къегущы ЙыкIы

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей загъэ-
псыгъэр ильэс 95-рэ хуугъэ. Ащ фэгъэхыгъэ
къэгъэлэгъон Мыекъуапэ кыышызэуахыгъ.

Республикэм исурэт къэгъэ-
лъэгъуапэ тикъалэ дэтым
щыкIогъэ зэхахъэм хабзэм
икъулыкъушIэхэр, культурэм
щылажъэхэрэр, музей юфшэнэры
зышгъэшIэгъонхэр хэлэжьа-
гъэх.

Лъэпкъ музейм ипащэу Джы-
гунэ Фатимэ пэублэ гүшIэкIэ
зэлукIэгъур кызызэуихыгъ. Му-
зеим кыкIугъэ гьогур тарихым
епхыгъэу зэрэштыр кыхигъэ-
гъигъ.

Адыгейим и Парламент и Ко-
митет ипащэу Евгений Саловы
Къэралыгъ Советым — Хасэм
ыцIэкIэ Лъэпкъ музейм юфы-
шIэхэм къафэгушIуагъ, щытху
тхыльхэр къаритыхъигъэх.

Республикэм культурэмкIэ
иминистрэу Аульэ Юрэ Адыгэ
Республикэм и Лысьльхэу Къум-
пыл Мурат ишүүфэс тхыльхэу
Лъэпкъ музейм кынфигъэхыгъ-
тээм къеджагъ. Лъэпкъ музейр
щынэнгъэм илотаклоу, тарихым
иуяяклоу зэрэштыр, мэхъэнэ
ин зиэ юфхэр зэригъэцакIэ-
хэрэр зэхахъэм кыншигуагъ.
Щытху ыкIи рэзэнгъэгэ тхыль-
хэр Ю. Аульэм Лъэпкъ музейм
иофишIэхэм аритыхъигъэх.

Дунэе Адыгэ Хасэм хэтэу
Мэшфешу Нэдждээт Лъэпкъ
музейм фэгъэхыгъэ гүшIэ
фабэхэр кыншигуагъ.

— Адыгэхэр итэхъухыгъэхэ
хэгъэгүр пчыагъэхэм ащэпсэух,
— кыншигуагъ ащ. — Лъэпкъым
итарихъ ехылIагъэу тхаклохэм,
суретышIхэм, нэмийхэм къэбар
гъэшIэгъонхэр къытлажъэгэ-
сийжыгъэх. Музейм кынгъо-
ижыгъэ пкыгъохэм, тхыгъэхэм
тагъэгъуаз.

Къэгъэлэгъон гупшысэхэр

Республике Лъэпкъ музейм
ипашэ игудзэу Шэуджэн Нал-
мэс къэгъэлэгъоным гъэпсы-
кIеу фашыгъэр зэхахъэм кын-
шигуагъ.

— 1925-рэ ильэсүм, чъэпью-
гъум и 1-м Адыгейим ита-

рихъ-краеведческэ музей Крас-
нодар кыншигуагъ, — хи-
гъэунэфыкIыгъ Шэуджэн Нал-
мэс. — Апрэ пащэу илагъэр
Наурзэ Ибрахим. 1935-рэ
ильэсүм нэс изакъо музейм
юфшишагъ. Тарихым, лъэпкъ
шэн-хабзэхэм афэгъэхыгъэу
пкыгъэ 962-рэ зы ильэсүм
кыкIоцI кынгуохыгъ. 1938-рэ
ильэсүм Адыгейим итарихъ-кра-
еведческэ музейм Мыекъуапэ
къэкошыгъ.

Тыкъэзыууцухъэрэ дунаим
икраеведческэ музееу Мыекъо-
пэ районым кыншигуагъ, иурам-
эр Адыгейим итарихъ музейрэ
зэхагъэхажахъхи, юфшэнэры
пльагъэктогъ. Мыекъуапэ иурам-
му Пушкиным ыцIэ зыхырэм
тет унэу N 172-м музейр чэ-
тагъ.

Мыекъопэ районым имузей
Темир КавказымкIэ апэу кын-
шигуагъэхэм ашынгъ.

Адыгэ хэку музейр 1950-
рэ ильэсүм Мыекъуапэ иурам-
му Первомайскэм тет унэу
N 214-м къэклюхыгъ. Тыкъэ-
зыууцухъэрэ дунаим тарихым

псын аухыгъ. Адыгэ Республи-
кэм и Правительствэ иуна-
шюкIэ 1993-рэ ильэсүм чъэ-
пьюогъум и 23-м Адыгэ крае-
ведческэ музейм «Адыгэ Рес-
публика и Лъэпкъ музейкIэ»

аджагъэх. 1994-рэ ильэсүм,
Адыгэ Республика и Мафэ

музыкальнэ йемэ-псымехэм
якъэбар къэзыиотэрэ ГъукIэ
Замудин исурэт уеплъизэ,
тарихым инэкIубгъохэм нахь куоу
зафоогъаз.

Іепэласэхэм юфшишагъэ узыIэ-
пещэ. Музейм ифонд цыфхэр
нахьшIоу Ѣыгъэгъозэгъэнхэм-
кIэ Интернетим иамалхэр муз-
еим егъэфедэх. Ащ имхъанэ
хэпшыкIеу зыкIиэтигъ.

Музейр дунаим нахьшIоу Ѣыз-
льаш.

Уахътэм дештэ

Урысые Федерацием и Къэ-
ралыгъо программэу «Искус-
ствэр» зыфиорэ 2020 — 2022-
рэ ильэсхэм ательяитаагъ. Куль-
турэмрэ зекло юфхэмрэ хэхъо-
нгъэ ашыннымкIэ юфтихъэбээ
хэхъохэр республикэм щагъэу-
нэфыгъэх. Пкыгъохэм ягъэ-
тильыпIэхэр музейм щагъэпсы-
щых, псэолъаш юфтихъохэр
зэрхъаштых.

Мыжъо лэшIэгъум кыншигу-
благъэу лэхъанэу тызыхэтэм
афэгъэхыгъэ тарихъ пкыгъо-
хэр музейм чэлтихъ. Лъэпкъым
итарихъ угъоижыгъэнэры юфы-
гъо шхъаэхэм ашыц. Зэхахъэм
кыншигуагъ, Кавказ заом
ильэхъан егъэзигъэкIэ ятарихъ
чыгу кыншигуагъэх тильэп-
къэгъуахъэр кыншигуагъы-
гъэх.

Суретхэм къаIуатэ

Музейм Ѣызэхащэрэ зэлукIэ-
уахъэм, къэгъэлэгъонхэм афэ-
гъэхыгъэ суретхэр гум къегущы ЙыкIы.
Надежда Бурмистровам, Сихъаджэкъо
Иринэ, Пшыпый Фатимэ, Цэй Сусанэ,
Болэт Зотовым зэхашэгъэ
зэлукIэгъуахъэр суретхэмкIэ нахь
нафэ мэхъух.

ЗэлашIэрэ археологэу Тэу
Аслын кынгъотыгъэ пкыгъохэу
ильэс мини 4-м нахьшIе зы-
ныбжхэр гъэшIэгъоных. Улапэ,
Теуцожь районым яуашхъэхэм
къащычихыгъэхэр дышъэм,
тыжъиним, гуаплээм, гуччым,
штаукъим ахэшыкIигъэх.

Лъэпкъ музейм ипащэу Бырсыр Абду-
лахъ кыншигуагъ, къэгъэ-
лэгъоным фильме шхъаф
ашымы, уемызэшэу уеплъишт.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.

хэхъохэр кыншигуагъэх. Музейм ипащэу
шытагъэ М. З. Азэмэтэм ишүа-
гъэкIэ къэгъэлэгъонхэр агъэ-
кIэжыгъэх.

1990-рэ ильэсхэм музейр
джыре уахътэ зычэйт унэм игъэ-

тефэу, чъэпьюогъум и 5-м
Лъэпкъ музейр Мыекъуапэ кын-
шигуагъ.

Зэхэшэн юфтихъохэр агъэца-

кIэхээз,

Лъэпкъ музейм зиу-

шомбгъуугъ,

къэгъэлэгъон зэ-

фэшхъафхэр кыншигуагъы-

гъэх.

Музеим Ѣызэхащэрэ зэлукIэ-
уахъэм, къэгъэлэгъонхэм афэ-
гъэхыгъэ суретхэр гум къегущы ЙыкIы.
Надежда Бурмистровам, Сихъаджэкъо
Иринэ, Пшыпый Фатимэ, Цэй Сусанэ,
Болэт Зотовым зэхашэгъэ
зэлукIэгъуахъэр суретхэмкIэ нахь
нафэ мэхъух.

ЗэлашIэрэ археологэу Тэу
Аслын кынгъотыгъэ пкыгъохэу
ильэс мини 4-м нахьшIе зы-
ныбжхэр гъэшIэгъоных. Улапэ,
Теуцожь районым яуашхъэхэм
къащычихыгъэхэр дышъэм,
тыжъиним, гуаплээм, гуччым,
штаукъим ахэшыкIигъэх.

Лъэпкъ музейм ипащэу Бырсыр Абду-
лахъ кыншигуагъ, къэгъэ-
лэгъоным фильме шхъаф
ашымы, уемызэшэу уеплъишт.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Ушу-саньда

Дышъэр, джэрзыр къахыгъэх

Урысыем ушу-саньдамкэ изэнэкъоку къалэу Владимир щыкъуагъ.

Кыблэм ихэшыпкыгъэ команда хэтхэу Адыгэ Республикаем спорт еджаплэу N 2-м зыщызыгъасэхэрэр зэлукігъухэм ахэлжьагъэх. Урысыем ишъольырхэм ябэнекто 300-м нахьыбэ зенэкъокуугъ.

Дунаим, Европэм язэлукігъухэм хагъеунэфыкырэ чынпіхэр къащыдээыхыгъэ Кристина Морозовам пешорыгъэшь едзыгъохэм теклоныгъэр къащихыгъ.

Дышъэм фэйхэхыгъэ зэлукігъур Волгоград хэкум кыкыгъэ пшашъем нэгъеуплэгъу 43-кіэ къышуихыгъ.

Адыгэ къэралыгъо университэтым физкультурамрэ дзюдомрэкіэ и Институт ия 5-рэ курс К. Морозовар щеджэ. Урысыем изэнэкъокуу зэкілэлыклоу яблэнэрэ дышъэ медалыр къыщихыгъ. Пшашъэр ашшэрэ еджаплэм щеджээ, илэпэлэсэнгъэ хегъахъо.

2002 — 2003-рэ ильэсхэм къехъугъэхэм якуп Виктория Чугреевар хэтыгъ. Урысыем иныбжыкігъэхэм язэнэкъокуу ящэнэрэ дышъэр къыщидыхыгъ.

Бзыльфыгъэхэм язэнэкъокуушо ашшэрэ хэлжьагъэ Вилена Парамоновам тигъегушуагъ. Джэрзыр къыдихи, тренерхэр къыщихыгъэхъ.

Заур Магомедовыри хэгъэгум ихуульфыгъэхэм язэнэкъокуу

ашшэрэ хэлжьагъэ, джэрзыр къыфагъашошагъ. З. Магомедовым шапхъэхэр ригъекъугъэх Урысыем спортымкэ имастер хууным фэш.

Урысыем ушу-саньдамкэ итренер шхъялэу Ачало Магомединовыр Адыгэим испортсмен къыщтихъуугъ, спортымкэ мастер зэрэхъугъэхэм фэш къыфагъашошагъ. Адыгэ Республикаем спорт еджаплэу N 2-м ишацэ, Урысыем, Адыгэим язаслуженнэ тренерэ Хъот Юныс кызэртиуагъэ, Владимир щыкъогъэ зэнэкъокуум хэлжьээз бэнаклохэм гуетынгъэх ахэлэу зэлукігъухэм зафагъэхъазыгъ. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэ Нэмитэкъо Аскэр ялащуу ялэлэсэнгъэхъа.

Республикэм физкультурэмкээ юкы спортымкэ и Комитет, Адыгэим испорт еджаплэу N 2-м яшацэхэм тиспортсменхэр, тренерхэр афэрэзэх. Нэмитэкъо Аскэр зэрэхигъэунэфыкыгъэ, зепахырэ узым къихкэлэх зэхэшэн тофыгъуабэ спортымкээ пацхэхэм агъэцкэлэгъ.

Урысыем идышигъэ медаль яблэнэрэу къэзыхыгъэ Кристина Морозовам тренерхэр, кэллэгъаджэхэр, спортым пыльхэр къыфагъашошагъэхъ.

— Тиспортсменхэм ягъехъагъэхэр Адыгэ Республикаем имэфэл фагъээхъ, — кытиуагъ Адыгэим язаслуженнэ тренерэ Нэмитэкъо Аскэр.

**Зэхэзыщагъэр
юкы къыдэзыгъэхъа:**
Адыгэ Республикаем лъэпкэ Иофхэмкээ, Иэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адыярээ зэхъынгъэхэмкээ юкы къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдышыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэ А4-кіэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхкээ 5-м эмыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтээр 12-м нахь цыкынэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакцием зэхэгъэхкээхъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкээ, телерадиокъэтынхэмкэ юкы зэллыгъэхкээ амалхэмкээ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэл гъэйорышапл, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэхэзыщагъэр
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1914

Хэутынум узчи-
кээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаушыхъатыгъэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялээр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялээр
игуадзэр
Мэцлэкъо
С. А.

Пшъэдэкын
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.

Спортым щыцэрыхэр

Щысэ тырахы

Спортышхом щыцэрыо
Андрей Тихоновыр Казахстан
икомандэу «Астана»
зыфиорэм итренер шхъялэу
агъэнэфагъ.

Андрей Тихоновыр «Спартак» Москва хэтэу гьогогъуи 8 Урысыем идишьэ медаль кыфагъашошагъ, хэгъэгум ихэшыпкыгъэ командэ бэрэ щешлагъ. Футбол клубэу «Краснодар» итренерэу Иофшээз Мьеекъуапэ тыщыукигъагъ.

Адыгэ къэралыгъо университэтым физкультурамрэ дзюдомрэкіэ и Институт щыкъогъэ пчыхъэзэхахъэм, футболымкэ ныбджэгъэшэлэгъэхъ А. Тихоновыр ахэлжьагъ. Зэхахъэм икэзхэм нэпээпль сурэтхэр атырахыгъэхъ. Андрей Тихоновыр кыгоуцо зышоийхъохэр нэбгырипш пчагъэхъохэр хүщтэгъэхъ.

Спортыменхэм язакъоп А. Тихоновыр хотхэр сурэтхэр зытырахыгъэхъэр. Клэлэгъаджэхэр, медицинэм илофышэхэр, клэлэеджаклохэр, ны-тихъэр, нэмийкхэри А. Тихоновыр гоуцуагъэхъ тльэгъуагъ.

— Андрей, Адыгэ Республикаем ущаши, ущаагъэлэпэлэ, Мьеекъуапэ къэклэхъохэр.

Андрей нэгушоу купэу тызыхэтым къыхэплэгъ, Мьеекъуапэ «Зэхэзыщагъэр» Урысыем иапшьэрэ куп зыхахъэхъ итренер шхъялэу Адыгэим къэклэхъохэр кылаагъ.

Сэмэркъеукээ рагъэжьагъэ зэдэгүүшүгъэгъум лъэпсэшүү ышынки пшэхэштэп.

«Астана» итренер шхъялэу Андрей Тихоновыр ыныбжь мы мафэхэм ильэс 50 хуугъэ.

Мьеекъуапэ щыгсэурэ Шылжыы Хъамедэ кызэртиуагъэ, Андрей Тихоновыр фэдэ ешлаклохэм клэлэцыклохэр акырэплых. Игэхъэхъэм ахигъэхъонэу, бэгъашэхъохэр хуунэу Андрей Тихоновыр фэтэл.

Волейбол

Зэлукігъухэм защаупльэкъу

Хэгъэгум волейболымкээ
ихуульфыгъэ командэхэм 2020
— 2021-рэ ильэс ешлэгъур
рагъэжьагъ.

Мьеекъопэ «Динамо-МГТУ-р» ашшэрэ купэу «Б-м» хэт. Ашшэрэ къеклокыгъюм хэхъэрэ ешлэгъухэрэ Воронеж щыкъуагъэхэм ахэлжьагъ.

«Кристалл-Черкизов» Воронеж — «Динамо-МГТУ» Мьеекъуапэ 3:1; 3:1.

— Зэлукігъуи 2 «Кристалл—Черкизов» дытилагъ, — кытиуагъ «Динамо-МГТУ-м» итренер шхъялэу, Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм. — Ешлэгъуитури 3:1-у Воронеж икомандэ тшүүхыгъ.

Зэлукігъухэм яедзыгъохэр тъешлэгъонэу кулагъэхъ. Теклоны-

гъэр зыхынтыр къэпшлэн плэ-кынэу щытыгъэп. Пчагъээр 25:23-у, 28:26-у, 25:22-у «Кри-сталл-Черкизовы» теклонигъэр едзыгъохэм къащидыхыгъ.

Павел Зборовскэм зэрильтырэмкээ, «Динамо-МГТУ-м» иешлаклохэм гуетынгъэ къызыхъэфагъ, ялэлэсэнгъэхъ хагъэхъонымкээ зэгурьохэр зэнэкъохъум хэлжьагъэхъ. Зэлукігъухэр уштэгылэхъ афэхъуагъэхъ.

Шэлжогъу мазэм и 17 — 21-м ятонэрэ къеклокыгъюм хэхъэрэ ешлэгъухэр Мьеекъуапэ щыкъохътихъ. Махачкала, Грознэм, Краснодар, Мьеекъуапэ яволейбол командэхэр зэдэшэштэй.

Нэктубъор зыгъэхъазыгъэр ЕМТЫЛН Нурбый.